

INACKORDERINGSHEMMET

FÖR ENSAMSTÄLLDA MÖDRAR

OCH DERAS BARN

FÖRENINGEN BARNAVÄRN

INGEMARSGATAN 12, STOCKHOLM

STYRELSEN FÖR FÖRENINGEN BARNVÄRN
STYRELSEN FÖR FÖRENINGEN BARNVÄRN

Styrelsen för Föreningen Barnvärn beder att härmed få anbefalla denna skildring av föreningens inackorderingshem till benäget genomläsande.

Bland de många sociala spörsmål, som påkalla myndigheters och enskildas uppmärksamhet, synes frågan att bereda ensamställda mödrar möjligheter att kunna uppfylla skyldigheterna mot sina barn vara av sådan betydelse, att föreningen velat bringa till kännedom sitt försök i sådant syfte och huru detta utfallit.

För huvudstadens vidkommande föreligger trängande behov av att få till stånd flera inackorderingshem av liknande slag som det av Barnvärn inrättade. Föreningen Barnvärn är beredd att för åstadkommande och planläggning av sådana hem lämna sin medverkan. Föreningen har även tagit under övervägande att, i den mån som medel därtill kunna erhållas, utvidga sin egen verksamhet.

FÖRENINGEN BARNVÄRNS STYRELSE UTGÖRES AV:

- Barnavårdskonsulenten LARS BARKMAN, *ordförande*, Karlavägen 17.
Friherrinnan KATE LEIJONHUFVUD, *vice ordförande*, Nybrogatan 23.
Fru HENNY MÖRNER, *sekreterare*, Lilla Bältgatan 14.
Fröken HILDA CARLBERG, *kassaförvaltare*, Sibyllegatan 63.
Inspektören hos barnavårdsnämnden, pastor VICTOR CARLSON, Alsten.
Fröken ELSA HERLITZ, Birger Jarlsgatan 2.
Grosshandlaren DAVID HOLMBLAD, Eriksbergsgatan 5.
Grevinnan INGRID SPARRE, Strandvägen 31.
Professorskan ELISIF THÉEL, Äppelviken.

Barnavärn — ett inackorderingshem för mödrar och barn.

Av ELSA HERLITZ.

I december år 1925 började Föreningen Barnavärn i Stockholm en ny verksamhet, och det hus vid Ingemarsgatan 12, som föreningen är ägare till, blev, efter att i många år ha tjänat som ett eftermiddagshem för gossar i skolåldern, upplåtet för detta nya ändamål. Det nuvarande Barnavärn vid Ingemarsgatan är ett inackorderingshem för ensamstående mödrar och deras barn, d. v. s. ett hem för mödrar, som genom arbete utom hemmet förtjäna till sitt och sitt barns uppehälle.

Det är sålunda en 6-årig verksamhet på detta område, som Barnavärn nu kan se tillbaka på. Så pass oprövat, som detta slag av verksamhet vid tiden för hemmets öppnande ännu var, kan därför en återblick på dessa år måhända vara av intresse.

Vid inrättandet av det nya hemmet utgjorde för föreningen den ovannämnda fastigheten en god tillgång. Det är inte så lätt att i Stockholm till rimligt pris få en sådan, som för detta ändamål är lämpligt belägen. I utkanterna av staden skulle för många av pensionärerna resan till och från arbetsplatsen bli alltför dryg. Men det skall å andra sidan inte förnekas, att detta hus på samma gång inskränkte föreningens rörelsefrihet. Hemmets storlek var på förhand given, liksom i viss mån också dess organisation. På vissa punkter skulle andra förhållanden varit önskvärda, men jag återkommer härtill längre fram.

Byggnadens plan har karaktär av en villa — på n. b. en rymlig hall med öppen trappa till övervåningens mindre hall. Samtliga rum, kök, bad- och toalettrum, vart och ett med sin särskilda ingång, ligga grupperade kring dessa hallar.

Plats finnes för 12 mödrar med barn, fördelade på 5 rum av olika storlek.

Under den tid, då modern ej är upptagen av sitt arbete ute i staden, svarar hon själv helt för vården av sitt barn och, innan hon går till arbetet, skall hon ha skött barnet och givit det dess första mål mat. I och med att hon för dagen lämnar hemmet övertager hemmets personal vården av barnet. Personalen består av en föreståndarinna, en barnsköterska och en kokerska. Vissa tider, då barnen varit i lämplig ålder härför, har dessutom en s. k. lekledarinna anställts för några timmar om dagen. Städningen av de egna rummen sköta mödrarna själva men hallarna och det stora rum, som tjänar både till lekrum för barnen och samlingsal för mödrarna, städas av personalen. Rengöring (storstädning) av samtliga rum ombesörjer hemmet liksom all stortvätt. Sina egna och barnets kläder tvätta däremot mödrarna själva i den ljusa stora tvättstugan, med vilken ett med elektrisk fläkt och varmluft försett torkrum är förenat. Varmvatten och tvättmedel tillhandahållas utan särskild avgift.

Inackorderingsavgiften varierar allteftersom mödrarna deltaga i hemmets hushåll eller ej. Ehuru de givetvis kunna erhålla full inackordering, ha de nämligen rättighet att i de fall, då fri kost erhålles i arbetet, underlåta att intaga sina måltider i hemmet och få i anledning därav avgiften reducerad. Avgiften för barnet (helinackordering och tillsyn) och för endast bostad åt modern utgöres av 10 kr. pr vecka; deltagar modern i hemmets måltider, tillkommer 1,50 kr. pr dag eller 10,50 kr. pr vecka. Modern kan få intaga enstaka måltider t. ex. på söndagarna.

Några bestämda villkor för att erhålla plats på Barnavärn finnas ej stadgade, utan styrelsen avgör i varje särskilt fall om en ansökan bör beviljas eller ej. Och vissa krav anser sig styrelsen härvid ha både rättighet och skyldighet att ställa på den sökande, dels för att hemmet med sina fåtaliga platser verkligen skall komma dem till nytta, som äro mest förtjänta därav, dels för att i möjligaste mån hemmet skall skyddas mot

ningstiden varit jämte barnet intagna på något särskilt härför avsett småbarnshem och som under denna tid blivit så fästade vid barnet, att de ej kunna förmå sig att lämna det ifrån sig. Dels är det också sådana mödrar, som ha en god plats att återvända till efter barnets födelse, en plats som kan skötas jämsides med att hon ammar och själv har vården om sitt barn. Med de nuvarande förhållandena på arbetsmarknaden kan

»Mödrarna äro på arbete utom hemmet» ... från barnens dagrum.

olämpliga element, som lätt kunna förstöra andan och trevnaden där. Modern bör vara väl vitsordad både som en ordentlig människa och som en, vilken har möjlighet att, helst med hjälp från barnets far, dra försorg om barnet. Vid detta utväljande av lämpliga pensionärer anser sig Barnavärn ha fått ett värdefullt stöd i Barnavårdsbyrån i Stockholm, som åtagit sig att mottaga och pröva alla ansökningar till hemmet, innan de föreläggas styrelsen till avgörande.

Vilka mödrar är det då som Barnavärn i första hand vill söka hjälpa? Dels är det mödrar, som under själva am-

uppgiften att hjälpa en mor att få behålla sin plats, samtidigt som hon fullgör sina första skyldigheter mot barnet, vara lika viktig som den att liksom utgöra en påbyggnad på de ovan nämnda småbarnshemmen.

Lika lyckligt fri från fastlåsande regler som vid intagningen av pensionärer är föreningen, då det gäller utskrivningen. Ingen bestämd ålder för barnet har fastslagits härför, liksom ej heller någon begränsning av den tid, en pensionär kan få vistas på hemmet. Dock har föreningen gjort den erfarenheten, att längre tid än ett par tre år, eller till dess barnet är 3 à 4 år gammalt

betydelse ett verkligt hem kan få, nämligen om det ej är för stort tilltaget, är en viktig faktor, som ej får förbises.

Men, som nämnt, alla dessa med ett hem sådant som Barnavärn förknippade omständigheter göra, att det aldrig kan bli en plats, där mödrar och barn böra stanna för längre tid. Ett visst tvång och brist på frihet måste vara rådande där, en bundenhet som en vuxen människa ej i längden kan trivas med och som knappast heller i längden är nyttig för henne. När modern så kan, bör hon därför försöka att på egen hand ordna för sig och barnet, att stå helt på egna ben, utan andras omvårdnad och stöd. Det är givet, att detta ofta kan stöta på ganska stora svårigheter. Dock har Barnavärn under den gångna tiden — låt vara att denna är alltför kort för att kunna anses utslagsgivande — gjort den glädjande erfarenheten, att mödrarna i stor utsträckning lyckats ordna det så för sig, att de även efter avflyttningen från hemmet själva kunnat taga vård om sina barn. När dessa nått en ålder av 3—4 år, ha mödrarna lättare att lämna dem på krubba om dagarna och kunna därför också lättare hyra och bo privat. Endast ett fåtal av de mödrar, som hittills varit på Barnavärn, ha, då tiden kommit för dem att lämna hemmet, sett sig nödsakade att utackordera barnet. Under sådana förhållanden anser sig

också föreningen på ett lyckligt sätt fylla den uppgift den förelagt sig, nämligen att för sina pensionärer vara ett stöd och skydd under barnets första år för att därigenom skapa större möjligheter för dem att även i framtiden själva taga vård om och fostra sitt barn.

I en stad sådan som Stockholm kan detta lilla hem visserligen ej bli annat än som en droppe i havet, men det är att hoppas att dess exempel skall mana till efterföljd, och att flera liknande hem med tiden skola växa fram både i huvudstaden och på andra platser. Behovet av sådana hem är oerhört stort, därom vittna de många förfrågningar angående platser, som ständigt göras hos Barnavårdsbyrån och hos Barnavärn direkt.

Som ett led i nutidens strävan att hålla ihop mor och barn är detta slag av hem numera nästan oundgängligt. Unga mödrar, som förstå och erkänna sina skyldigheter mot sitt barn, böra i möjligaste mån förhjälpas till att kunna påtaga sig dessa skyldigheter och att, när deras kärlek till barnet härigenom stärkts, få fortsätta att själva ta vård om detta. En vidgad verksamhet i detta syfte är en viktig förutsättning för att allt det arbete, som numera nedlägges på de utomäktenskapliga barnens skydd, skall medföra det resultat, som med viss befogenhet förväntas därav.

*Den som önskar att stödja Föreningen
Barnavärn och dess inackorderings-
hem bedes godhetsfullt insända med-
delande därom å bilagda kort.*